

№ 73 №

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

2011

Kuch - bilim va tafakkurda

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT • XALQ ZIYOLILARI GAZETASI • معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2011-yil 1-yanvar, shanba № 1 (8338) ISSN 2010-6416

**Янги
йилингиз
муборак
бўлсин!**

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ

Азиз ватандошлар!
Қадрли дўстлар!
Мана шу ҳаяжонли дақиқа-ларда байрам дастурхони атрофида жамулжам бўлиб ўтирган сиз азизларни, бутун Ўзбекистон халқини кутлуг қадами билан юртимизга кириб келаётган янги – 2011 йил билан самимий муборакбод этиш ва энг эзгу тиллақларимни билдиришдан бахтиёрман.

Айни шу лаҳзаларда барчамиз ўтиб бораётган йил давомида бошимиздан кечирган, эл-юртимизда ҳаётида рўй берган унутилмас воқеаларни, қувонч ва ташвишларни беихтиёр кўз ўнгимиздан ўтказиб, шу кунларга соғ-омон етказгани учун Яратганимизга шукроналар айтишимиз, ҳаётнинг қадр-қимматини яна бир бор англашимиз табиий, албатта.

Яқунга етаётган йилни кузатар эканмиз, бугунги шиддат билан тез ўзгараётган замонда, аввало, ён-атрофимизда юз бераётган нотинчлик ва беқарорлик, қарама-қаршилик туфайли вазият тобора кескинлашиб, мураккаблашиб бораётган бир пайтда мамлакатимизда тинчлик ва осойишталик, осуда ҳаётни сақлаш, жамиятимизда кучайиб бораётган ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат, миллатлар ва элатлар ўртасидаги тотувлик ва ҳамжиҳатликнинг қадрига етиш, асраб-авайлаш нақадар муҳим эканини яна ва яна қалбимиздан, юрагимиздан ўтказамиз, десам, ўйлайманки, ҳақиқатни айтган бўламан.

Азиз дўстларим, биродарларим!

Биз 2010 йил мобайнида қандай ютуқ ва марраларга эришган бўлмайлик, албатта, уларни қийинчиликсиз, оsonлик билан қўлга киритганимиз йўқ.

Шу маънода, қайси соҳани олмайлик, бу қишлоқ хўжалиги бўладими, ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳалар бўладими, ўтган йил давомида қанча-қанча машаққатли синов ва муаммоларни енгиб ўтишга тўғри келганини таъкидлаш лозим. Лекин бошимиздан ўтказган бундай синов ва қийинчиликларга, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг салбий таъсирига қарамасдан, ўз ниҳоясига етаётган 2010 йил эл-юртимиз, Ватанимиз учун ҳар жиҳатдан мазмунли, баракали ва омадли бўлди, деб айтишга тўлиқ асосларимиз бор.

Бунинг яққол тасдиғини аввало, Ўзбекистонимизнинг дунёдаги санокли давлатлар қаторида иқтисодиётнинг барқарор ўсиш суръатларига эришиб келаётганида кўриш мумкин.

Айниқса, яқунланаётган йилда галла, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик тармоқлари бўйича мамлакатимизда мўл ҳосил етиштирилгани, иқтисодиётимизнинг ўсиш суръатлари 108,5 фоизни ташкил этиб, давлат бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,3 фоизга ошириб бажарилгани бу фикрнинг ёрқин далилидир.

Энг муҳими, ўтган йилда аҳолининг реал даромадлари 23,5 фоизга, иш ҳақи, пенсия, стипендия ва ижтимоий нафа-

қалар миқдори 32 фоизга кўпайгани халқимизнинг фаровонлиги ошиб бораётганидан далолат беради.

2010 йил – Баркамол авлод йилида амалга оширган кенг қўламли тadbирларимиз фарзандларимиз, униб-ўсиб келаётган ёш авлодимизнинг замон талаб қилаётган даражада билим олиши, интеллектуал салоҳиятини ошириши, тажриба топиши ва ҳаётга ҳал қилувчи куч бўлиб кириб бориши, бир сўз билан айтганда, келажагимиз масъулиятини ўз зиммасига олишга қодир бўлиши йўлида янги бир қадам бўлди, десам, ўйлайманки, сизлар ҳам бу фикрга қўшиласиз.

Олдимизга қўйган эзгу мақсадларга етиш бўйича мамлакатимиз қандай юксак натижаларга эришган бўлса, ҳеч шубҳасиз, миллати, тили, дини ва эътиқодидан қатъи назар, Ўзбекистонимизни ягона Ватан деб, ўзини аямасдан хизмат қилаётган ҳар бир инсон – қайси соҳада, қайси вазифани бажармасин – бу ютуқларда меннинг ҳам ҳиссам бор, деб бошини банд қўтариб юришга, албатта, ҳақлидир.

Бугун мана шундай шуқуҳли айёмда заҳматкаш деҳқонларимиз, меҳнатчи ва зиёлиларимизга, олим ва шифокорлар, жонқуяр ўқитувчи ва мураббийларимизга, жасур ва мард ҳарбийларимизга – мамлакатимиз тараққиёти, халқимизнинг эртанги фаровон ҳаёти учун меҳнати сингган барча-барча юртдошларимизга самимий ҳурматим ва чуқур

миннатдорчилигимни билдиришни ўзининг бурчим деб биламан.

Муҳтарам дўстлар!
Бугун эски йил билан хайрлашар эканмиз, барчамиз "Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик йили" деб ном олган янги – 2011 йилни кутиб боракали, омадли ва файзли, юртимизни ҳар томонлама ривожлантириш, ижтимоий-иқтисодий тараққиётимизни юксак поғонага кўтаришда янги бир босқич бўлади, деб катта орзу-умидлар билан кутиб олишимиз табиийдир.

Янги йилда иқтисодиётимизнинг барқарор ўсиш суръатларини сақлаган ҳолда, салоҳиятимизни янада мустаҳкамлаш ҳисобидан халқимизнинг ҳаёт даражаси ва сифатини узлуксиз юксалтиришга қаратилган сиёсатни давом эттириб, аҳолиимизнинг даромадларини ошириш, иш ҳақи, пенсия, стипендия ва ижтимоий нафақалар миқдорини 25 фоиз кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

Шу борада соғлиқни сақлаш, таълим-тарбия ва бошқа соҳаларга йўналтирилган маблағлар ҳажмини сезиларли даражада ошириб, давлат бюджети умумий харажатларининг қарийб 60 фоизини айнан ижтимоий соҳаларни ривожлантиришга ажратиш белгилангани эл-юртимизнинг байрам олди кайфиятини янада кўтарди, деб ўйлайман.

Бундай режалар ҳаммамизни қувонтиради, албатта, лекин бу марраларни қўлга киритишнинг асосий шартлари

ҳақида алоҳида айтиб ўтишни ўринли деб биламан.

Нафақат 2011 йилдаги, балки узоқ ва давомли орзу-ниятларимизни амалга оширишнинг яққо ягона шарти бу – жамиятимизни янгиллаш, мамлакатимизни модернизация қилиш, дунёда ҳеч кимдан кам бўлмайдиган демократик давлат қуриш ва фуқаролик жамияти барпо этиш бўйича мустақилликка эришган дастлабки кунлардан бошлаб амалга ошираётган, узоқни кўзлаган ислохотлар сиёсатини ҳеч иккиланмасдан, қатъият билан давом эттиришдан иборат, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Келгуси йилда мен барчамизнинг энг муҳим бурчимизни шу борада амалга ошираётган ишларимизнинг самарасини янада ошириш учун ҳар қайсимиз ўз жойимизда бир ёқадан бош чиқариб, астойдил меҳнат қилишда деб биламан ва сиз азизларнинг барчангизини шунга давват этаман.

Азиз ватандошларим, қадрдонларим!
Сизларни бағримга босиб, кириб келаётган янги – 2011 йил билан яна бир борчин қалбимдан табриқлайман.

Янги йилда барчангизга сизхат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга файзу баракат тилайман!
Юртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!
Янги йил барчамизга муборак бўлсин!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ДУНЁНИ МЕҲР-МУҲАББАТ ҚУТҚАРАДИ

Пойтахтимиздаги «Туркистон» санъат саройида «Президент арчаси» тadbiri бўлиб ўтди

**ГАЗЕТАНИ
ВАРАҚЛАГАН:**

**ЯХШИ
НИЯТ —
ЯРИМ
ДАВЛАТ**

5-бет

**VATAN
OSTONADAN
BOSHLANADI**

Umumta'lim maktablarida "14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni"ni nishonlash yuzasidan metodik tavsiya

7-бет

ХУСНИХАТ

унда киши феъл-атвори муқассам

11-бет

**ЮРТ
ШАЪНИНИ
ЎЙЛАГАН
ЕНГИЛМАЙДИ**

14-15-бетлар

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Янги — 2011 йил кириб келиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига хорижий давлат ва ҳукумат раҳбарлари, халқаро ташкилотлар ва компанияларнинг бошлиқлари ўзларининг самимиий табрикларини йўллашда давом этмоқдалар. Уларда давлатимиз раҳбарига ҳамда Ўзбекистон халқига омонлик, тинчлик ва фаровонлик, соғлиқ ва саломатлик, амалга оширилаётган ишларда улкан ютуқ ҳамда омадлар тилаб, эзгу ниятлар изҳор этилган.

Жумладан, қуйидагилар Янги йил қутловларини йўллашган:

Канада Генерал-губернатори **Дэвид Жонстон**;
Люксембург Буюк Герцоги **Анри**;
Кувайт Давлати Амири **Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жобир ас-Сабоҳ**;
Янги Зеландия Генерал-губернатори **Ананд Сатьянанд**;
Монголия Президенти **Ц.Элбегдорж**;
Сурия Араб Республикаси Президенти **Башар ал-Асад**;
КХДР Давлат мудофаа кўмитаси раиси **Ким Чен Ир**;
МДХ Ижроия кўмитаси Раиси **С.Лебедев**;

ОДКБ Бош котиби **Н.Бордожа**;
БМТ Озик-овқат ва қишлоқ хўжалик ташкилоти (ФАО) Бош директори **Жак Диуф**;
НАТО Бош котиби **Андерс Фог Расмуссен**;
Япония Демократик партияси Бош котиби, Парламент вакиллар палатаси аъзоси **Кацуя Окада**;
Васеда Университети Президенти **Каору Камата**;
Москва Давлат Университети ректори, академик **В.Садовничий**.

Байрам табриклари келиши давом этмоқда.

Кадрли муштарийлар!
Газетамизнинг 2011 йилги илк сони қўлингизда. Аввало шуни мамнуният билан айтиш мумкинки, жорий йилда Сизларнинг сафингиз янада ортанлиги биз — иждорларни янгидан-янги режалар сари илҳомлантирмоқда.

Мамлакатимиз раҳбарининг ўтган йили ноябрь ойида Нью-Йоркда бўлиб ўтган БМТ Саммити Мингйиллик ривожланиш мақсадларига бағишланган ялпи мажлисида сўзлаган нутқида юртимизда барча соҳаларда амалга оширилаётган ижобий ўзгаришларнинг муҳим омили сифатида таълим соҳасига сарфланаётган харажатлар ялпи ички маҳсулотнинг 10 — 12 фоизини ташкил этаётганлиги, бу кўрсаткич жаҳон тажрибасида 3 — 5 фоиздан ошмаганлигини таъкидлагани барча юрдошларимизда ғурур ва фахр туйғуларини пайдо этган бўлса, соҳа ходимларининг шунга яраша фидойиларча меҳнат қилиш, имкониятлар натижаларини нафақат юртимиз балки, дунё микёсида муносиб намоён этишдаги масъулиятини янада орттирди. Шундан келиб чиқиб айтишимиз мумкинки, ушбу йилда газетамизда республикамизнинг барча ҳудудларида ўқитувчилар, мураббийлар томонидан ёшлар таълим-тарбияси борасида олиб борилаётган ишлар, мавжуд илғор тажрибалар ҳамда соҳада эришилаётган ютуқларни кенг ёритиш, барча турдаги таълим муассасаларида таълим-тарбия жараёнларини замон талаблари асосида

ташкил этишда Сизга кўмак бўладиган материалларни беришда давом этамиз. Бу борада барча туман халқ таълими бўлимлари ва тахририят ўртасида 2011 йил учун тузилган ижодий ҳамкорлик дастури қўл келади, деб ўйлаймиз.

Бундан ташқари, ўтган йилнинг ноябрь — декабрь ойларига тахририят ҳамда соҳа ходимлари билан бўлиб ўтган учрашувларда Сиз билдирган таклифлар,

тадбиркорлар бугунги кунда таълим-тарбия олаётган ёшларимиздир. Шу ўринда айтиш мумкинки, таълим муассасаларида иқтисодий билим асосларининг ўқитилиши, йилит-қизларда меҳнат қўнжмаларини шакллантириш ҳамда уларда Ватанинг келажак тақдирига дахлдорлик туйғусини юксалтиришда ўқитувчиларга асқотадиган намунали дарслар, методик тавсиялар ҳамда дарсликлардаги те-

борасида ютуқларга эришаётган раҳбарлар тажрибаларини оммалаштиришни давом эттирамиз. Маълумки, «2004—2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури» асосида юртимиздаги барча умумтаълим муассасалари замонавий ўқув-лаборатория жиҳозлари билан ҳам тўлиқ таъминланди. Ўз навбатида улардан самаран

Mushtariy va biz

Таълим муассасаларида маънавий-маърифий ишларни намунали ташкил этиш юзасидан ҳам мавжудларидан ташқари, бир қатор янги рункларда мутахассисларнинг долзарб мавзуларда чиқишлари режалаштирилган. Жумладан, «Xislat» рунки остида халқимизга хос, ёшлар маънавиятини юксалтиришга хизмат қиладиган инсоний хислатлар, уларни шакллантириш, мустаҳкамлаш бўйича туркум мақолалар эълон қилинади. «O'zingni angl!» рунки остида инсон психологияси, унинг шахс сифатида шаклланиш жараёнлари ва юзага келиши мумкин бўлган муаммолар, уларнинг олдини олишга оид тавсиялар, иш тажрибалари тақдим этилади.

Дарҳақиқат, янги йил янги режалар билан ўзига хослик касб этади. Йил аввалида пухта ўйланган тадбирлар эса ўз мевасини бермасдан қолмайди. Яна бир ҳақиқатни тан олиб айтиш керакки, газетамиз аввало Сиз — ўқитувчилар, мураббийлар, олимлар, умуман айтганда — зиёлиларнинг минбари. Биз Сизни нафақат ўқувчи, балки таълим-тарбия соҳаси ривожига ҳисса қўшадиган, мамлакатимиз тараққиётига хизмат қиладиган фикрлари, таклифлари ҳамда тавсиялари билан фаол қатнашадиган муаллиф сифатида биламиз. Шу боис барчангизни ҳамкорликка чорлаймиз.

ТАХРИРИЯТ

ОВУЛЛАРДА ҲОВЛИ ТҮЙЛАРИ

Оролбўйи овуллари ҳам намунавий лойиҳалар асосида барпо этилаётган шинам ва кўркам турар-жойлар билан янгича қиёфа касб этиб бормоқда.

Президентимиз Ислон Каримовнинг 2009 йил 3 августда қабул қилинган «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Элликқалъа туманидаги «Ақчақўл» овул фуқаролар йиғинида намунавий лойиҳалар асосида барпо этилган йиғирмата замонавий уй-жой Янги йил байрами арафасида ўз эгаларига топширилди.

Овулга кўрк бағишлаб турган бу уйлар «Элликқалъа махсус қурилиш» масъулияти чекланган жамияти қурувчилари томонидан қисқа фурсатда қуриб битказилди.

— 2010 йилда оиламиз учун унутилмас воқеа рўй берди, — дейди ақчақўл Нуралли Худайбергенов. —

бунёд этилган бу янги уйларнинг 4таси икки қаватли, 16таси бир қаватли бўлиб, табиий газ, электр энергияси, тоза ичимлик суви билан таъминланган.

— 2011 йилда овулимизда яна олтинмишта турар-жой фойдаланишга топширилади,

— дейди «Ақчақўл» овул фуқаролар йиғини раиси Аҳмад Нуримбетов. — Бу ерда мактаб, болалар боғчаси, дўкон, сервис шохобчалари ҳам барпо этилади. Айни кунларда ўн та уйнинг қурилиши давом этмоқда.

Янги йил байрами арафасида Элликқалъа туманининг Тозабоғ овулида ҳам ана шундай 15та янги уйда ҳовли тўйлари нишонланди.

А.ОРТИҚБОЕВ,
ЎЗА мухбири

ҲАМКОРЛИККА ЧОРЛАЙМИЗ!

истак ва хошилар газетамизнинг ушбу йилдаги мазмунини белгилайди.

Жорий йил Президентимиз ташаббуси билан «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилинди. Мазкур йил моҳиятини кадрлар тайёрлаш, таълим-тарбия тизимидан холи тарзда англаб етиш жуда қийин. Негаки, тадбиркорлик тушунчаси, бизнесни ташкил этиш асослари ёшларга бевосита таълим муассасаларида ўргатилади. Йилдан-йилга мамлакат иқтисодиётининг асосий бўғинига, халқимиз фаровонлигининг ҳал этувчи омилига айланиб бораётган ушбу ҳаракатнинг келажакда янада кенг қулоч ёйишига ҳисса қўшадиган бўлажак

гишли мавзуларга кўшимча манбаларни тақдим этиб бориш асосий йўналишларимиздан бири бўлади. Қолаверса, бугунги кунда барча умумий ўрта таълим муассасалари банкда ўз ҳисоб рақамларига эга мустақил юридик шахс мақомида фаолият юритмоқда. Ўтган йиллар давомида бу борада ҳам маълум тажрибалар юзага келди. Газетамизда ташкил этилган «Mening maktabim — mening faxrim» рункида таълим муассасасини бошқариш, жамоада мактаб мулкни асраб авайлаш ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб кўшимча маблағ топиш, уларни мактабни чин маънада маънавийат масканига айлантиришга йўналтириш

фойдаланиш борасида ўқитувчиларда муайян тажрибалар тўпланди. Мазкур йўналишда маҳоратли педагоглarning ҳамкасблари билан ўзаро тажриба алмашуви муҳим рол ўйнайди. «O'quv-laboratoriya xonasida» деб номланган янги рунк эса ана шу нуктага назардан, тажриба майдони, фикрлар ва муҳокамалар минбарига айланса, ажаб эмас.

«Ta'lim, fan va ishlab chiqarish», «Intellect va biznes» каби рункларда ёш олимларнинг замонавий илмий изланишлари натижаларини бевосита ишлаб чиқаришга ва бошқа соҳаларга муваффақиятли қўлланилаётганлиги хусусида таҳлилий мақолалар бериб борилади.

ДУНЁНИ МЕХР-МУҲАББАТ ҚУТҚАРАДИ

байрам иштирокчилари буни яна бир бор юракдан ҳис қилишди

Баркамол авлод — мамлакат келажаги. Шу боис юртимизда ёш авлодни кенг дунёқарашли, теран фикрли, жисмонан ва маънан етук қилиб

натлар тарбияланувчилари ва уларнинг устозу мураббийлари, ижтимоий кўмакка муҳтож, кам таъминланган оилалар ҳамда Ватанимиз тинчлиги ва хавфсизлиги йўлида ҳалок бўлганларнинг фарзандлари тақлиф этилди.

Дастлаб сарой фойёсида байрамона ўйинчоқ ва чироклар билан безатилган арча атрофида Қорбоёу Қорқиз, турли эртак қаҳрамонлари, таникли санъаткорлар бир-биридан бежирим либослар кийиб, байрамга ошиққан болажонларни ва меҳмонларни хушнудлик билан кутиб олдилар. Бу ерда янграган куйу кўшиқлар, эртак қаҳрамонларнинг ҳазил-мутойибалари йирилганларга кўтаринки кайфият улашди.

— Биз бу шодиёнага ҳар йили тақлиф этиламиз, — дейди Мирзо Улугбек туманидаги SOS — болалар маҳалласи тар-

интизорлик билан кўтамир. «Президент арчаси» тантанасининг уюштирилиши эса биз учун чинакам байрам тўғрисида. Мен бундай эътибор ва ғамхўрликдан жуда-жуда хурсандман.

— Жонаҳон Ватанимизда ҳар бир инсон эъзи, унинг кадр-қиммати юксак. Шунга монанд элимизнинг меҳри дарё, саховати уммон. Айниқса, фарзандларига меҳр-муҳаббат кўрсатиш, бахтиёрлик соғиниш азалий қадрият, —

дончаси, сузиш ҳавзалари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Болажонларимизга кўрсатилаётган бундай эътибор келажакда, албатта, ўз мевасини бериши шубҳасиз.

... Фойедаги тантаналар якунланганча, йирилганлар байрамнинг бадиий қисми, «Томоша» болалар шоу гуруҳи ва истеъдодли ёшлар томонидан тайёрланган «Яхшивийнинг янги йил саргузаштлари» деб номланган мусиқали эртак-спектакл томошасига тақлиф этилди.

Қорбоёу Қорқиз, турли эртак қаҳрамонлари иштирок этган, куй-кўшиқ, шўх-шодон рақсларга бой бўлган спектаклда замонавийлик ва азалий қадриятларимиз ўз ифодасини топган.

Саҳналаштирилган эртак-

жоду кучи билан барча эзгу сўзларни «ухлатиб» кўяди. Дўстларини ёвузлик чангалидан қутқармоққа шайланган эртак қаҳрамонларига эса айнан «сеҳрли сўзлар»гина ёрдам бера оларди. Шу сабаб улар «муҳаббат, садокат, гўзаллик, меҳр, олижаноблик...» каби эзгу сўзларни баралла айтишиб, «сеҳрли сўзлар»ни уйғотишга киришади.

Асар сўнггида «сеҳрли сўзлар» уйғонади, қуён-робот эса бузилиб, ҳаракат қилишдан тўхтади. Шундагина ихтирочи болалар роботни яратишда «МЕХР» дастурини киритмаганликларини англаб етишади. Алқисса, болажонлар «Меҳр-муҳаббатсиз ҳатто темир робот ҳам яшай олмас экан», деган хулосага келишади. Томошабинлар эса дунёни меҳр-муҳаббат қутқаришига яна бир бор амин бўдилар. Аслида бугунги бarchа ҳаракатларимиз эзгулик ва гўзалликни мурғак қалбларга жо қилиш, ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида камол топтиришга қаратилгандир.

«Президент арчаси» байрам тантаналари Қорақалпоғистон Республикаси ва мамлакатимизнинг бarchа ҳудудларида юксак савияда ташкил этилмоқда.

Дилшод КАРИМОВ,
«Ma'rifat» муҳбири

Бурҳон РИЗОКУЛОВ
олган суратлар.

тарбиялашга катта эътибор қаратилмоқда. Айниқса, имконияти чекланган ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари ва ота-онасиз ёки уларнинг қаровисиз қолган болаларга меҳр ва ғамхўрлик кўрсатиш эзгу аъноларимиздан биридир. Ҳар йили Янги йил байрамини арафасида бу саховат ва меҳр нишонлари яна бир бор буй кўрсатади дилларда. Юртимиздаги кўплаб болажонларга «Президент совғаси»нинг жўнатилиши ва ҳудудларда кўтаринки руҳда ўтказиб келинаётган «Президент арчаси» тантаналари бу борадаги ишларнинг ёрқин ҳаётий ифодасидир.

Жорий йилда ҳам 12 номдаги ўқув қуроллари ва 18 турдаги ширинликлардан иборат жами 11 минг дона «Президент совғаси»нинг болалар кўлига етказилиши ортиққан юракларни шодликларга тўлдиргани, шубҳасиз.

Пойтахтимиздаги «Туркистон» санъат саройида Халқ таълими вазири ва «Sen yolg'iz emassan» республика болалар жамоатчилиги жамғармаси ҳамкорлигида ташкиллаштирилган «Президент арчаси» байрам тадбири ҳар йилгидек шукҳули ва эсда қоларли воқеаларга бой бўлди. Тадбирга Тошкент шаҳридаги бarchа Меҳрибонлик уйлари, SOS — болалар маҳалласи, мактаб-интер-

бияланувчиси Мирзохид Хайдаров. — Янги йил байрамини бизга завқ бағишлайди. Шу боис уни ўзгача кайфият билан, шеърлар ёд олиб, хушбичим либослар кийиб,

лар, бунёдкорликлар ва муваффақиятлар йили бўлди. 3 ёшдан 11 ёшгача бўлган болалар тарбияланадиган масканимиз буткул қайтадан таъмирланди, спорт зали ва май-

нинг бир жойи алоҳида эътиборни тортади. Болалар томонидан ихтиро қилинган, эҳтиёсизлик тўғрисида ёвузлик тимсолига айланган қуён-робот «Сеҳрли сўзлар мамлақати»да

«ҚУВОНЧИ ҲАМ МАСЪУЛИЯТИ ҲАМ ЎЗГАЧА»

Янги йил байрамини арафасида республикамиз бўйлаб болажонларга «Президент совғаси»нинг улаштирилиши эзгу аъноларимиздан бирига айланди бормоқда.

Жумладан, Юнусобод туманидаги 31-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларига совғаларнинг топширилиши ҳақиқий шодиёнага айланди. Тадбир аввалида Меҳрибонлик уйи директори Дилафрўз Жуманова бarchа-

ни Янги йил айёми билан қўтларкан, болажонларни бу эътибор ва ғамхўрликларга муносиб бўлишга, элим деб, юртим деб ёниб яшайдиган фарзандлар бўлиб улғайишга чорлади.

— Турли саховатпеша ҳомийларнинг совғаларини кўп олганман, — дейди Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси Одил Бобоёров. — Аммо (қўлидаги совғага ишора қилиб) бу совғаларни

қўлимга олганимда юрагимда ўзгача кечинмаларни ҳис қиламан. Чунки уларни Юртбошимиз уюрганлар. Шу боис унинг қадри ўзгача.

Ҳозирда туманимиздаги 87-мактабда таҳсил олмақдаман. Бу ерда бизга кўрсатилаётган эътиборга лойиқ бўлиб, «аъло» баҳоларга ўқишга, маънавий ва жисмоний камолотга интилоқдаман.

Д.КАРИМОВ

САМАРҚАНД ШАХРИДАГИ «АФРОСИЁБ» МЕҲМОНХОНАСИДА «ПРЕЗИДЕНТ АРЧАСИ» ТАДБИРИ БЎЛИБ ЎТДИ. БАЙРАМ МУРҒАК ҚАЛБЛАРГА КУВОНЧ УЛАШИШ БИЛАН БИРГА ЁШ АВЛОДГА ДАВЛАТИМИЗ ТОМОНИДАН КЎРСАТИЛАЁТГАН ЭЪТИБОР ВА ҒАМХЎРЛИКНИНГ ИФОДАСИГА АЙЛАНДИ.

Меҳрибонлик уйлари, махсус мактаб-интернатлар, SOS — болалар маҳалласи тарбияланувчилари, Ватанимиз сарҳадларини, юртимиз ва халқимиз тинчлигини асраш йулида халок бўлган ички ишлар идоралари ходимлари, ҳарбий хизматчиларнинг фарзандларидан иборат 300 нафар болажонлар иштирок этган мазкур тадбир улар қалбига бир умр сақланиб қоладиган бўлди.

Тадбирда сўзга чиққан вилоят ҳокими З.Мирзаев, Халқ таълими вазирининг биринчи ўринбосари Б.Дониёров ва бошқалар болажонларни байрам билан табриклаб, ёш авлод камоли учун мамлакатимизда яратилган шароитлар ва юксак эътибор хусусида гапиришди.

Ҳамид Олимжон номидаги вилоят мусикали драма театри ҳамда бадий жамоалар томонидан намойиш этилган сахна кўринишлари, эртак қаҳрамонларнинг саргузаштлари болажонларга хушқайфият бағишлади. Тадбирда йирилганлар байрамнинг рамзий мезбонлари Қорбобо, Қорқиз ҳамда турли эртак қаҳрамонлари билан рақсга тушдилар.

— Бугун байрамага безатилган ажойиб арча, тўкин дастурхон атрофида йиғилиб, Президентимизнинг махсус совғасини олганимдан жуда мамнунман, — дейди 6-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси Муслима Бахтиярова. — Албатта, бу Юртбошимизнинг бизга кўрсатаётган ғамхўрлиги намунасидир. Ушбу эътиборга жавобан кириб келётган Янги йилда аъло баҳоларда ўқишга ҳаракат қиламан.

Ҳақим ЖҰРАЕВ,
«Ma'rifat» мухбири

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИДА ПРЕЗИДЕНТ АРЧАСИ БАЙРАМИ ШАХАРДАГИ «БАХОРА» ТАНТАНАЛАР МАЖМУАСИДА НИШОНЛАНДИ.

Тадбирга ташриф буюрган болажонларнинг кўзида ҳайрат, чехрасида қувонч. Вилоятнинг турли шаҳар ва узоқ қишлоқларида таълим олаётган кам таъминланган оила фарзандлари ва Меҳрибонлик уйларининг тарбияланувчилари тақдиф этилган ушбу тантанани вилоят ҳокими Сайфиддин Исмоилов, Ўзбекистон Қаҳрамони Парда Зиёдов иштирок этиб, ўқувчиларни байрам билан қизгин кутладилар.

— Бугунги тантана шахсан Юртбошимизнинг ташаббуси билан ташкил этилган бўлиб, бу мамлакатимизда ёш авлодга кўрсатилаётган чексиз ғамхўрлик ва эътиборнинг нишонисидир, — деди вилоят ҳокими ўз сўзида. — 2010 йил тарих зарарағида унутилмас из қолдирди. Хусусан, таълим соҳасида вилоятимизда амалга оширилган ишлар барчани қувонтиради. «Баркамол авлод йили»да таълимни ривожлантириш борасида 210 миллиард сўмлик иш бажарилди. Вилоятимизда 3та янги мактаб ва 1та касб-ҳунар коллежи қурилди. Шунингдек, 3та спорт ишооти, 2та мусика мактаби янгидан барпо этилди. 23600 нафар кам таъминланган оила фарзандларига китоб, 25000 нафар болага иссиқ кийим-бош бепул берилди.

Вилоят ҳокими Президент номидан юборилган совғаларни болажонларга тақдим этди.

— Бундай катта байрам ва тантанани биринчи марта кўриб туришим, — дейди чиройли айиқча кўғирчоғини қучоқлаб олган Пахтакор туманидаги 31-мактаб-интернат ўқувчиси Раъно Эргашева. — Бугунги томошалар, куй-қўшиқлар менга жуда ёқди.

А.СОДИҚОВ

Жиззах вилояти

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ҲАМ ЯНГИ ЙИЛ ТАДБИРЛАРИ БОШЛАНДИ.

Барча туман, шаҳар маданият ва спорт бўлимлари концертлари, бадий хаваскорлик жамоалари, «Ўзбекнаво» ЭБ Хоразм вилоят бўлими ёш хонадалари, санъат ва мусика мактаблари, Оғаҳий номидаги вилоят мусикали драма, кўғирчоқ театрларининг янги йил томошаларидан иборат дастурлари режа асосида байрам қатнашчиларига ҳавола этилмоқда.

М.КАРИМОВА

УРГАНЧ ШАХРИНИНГ КЎРКАМ ВА УШ-МАНЗАРА ХУДУДИДА ЖОЙЛАШГАН АЛ-ХОРАЗМИЙ ҲАМДА АЛ-БЕРУНИЙ ЁДГОРЛИК МАЖМУАСИДА ЎТИЛГАН ДАРС ҲАР БИР ЎҚУВЧИДА КАТТА ТААССУРОТ ҚОЛДИРДИ.

Ёшлар бу ерда қадимий ва бой тарихимиздан яна бир қарра бохабар бўлишди. Алломаларимизнинг буюк кашфиётлари, неча асрлар ўтган бўлса ҳам ҳамон ардоқланиб келинаётган асарлари ўқувчиларни бепарқ қолдирмади.

Ойлик доирасида фаҳрий ўқитувчилар билан учрашувлар ўтказдик. Намунали оилаларда бўлди. Мактабимизнинг ёш ва изланувчан она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси Нуржон Бекматованинг оиласида бўлганимизда бу ердаги соғлом ва барқарор муҳит ҳавасимизни келтирди. Хонадондаги тоғувлик, саранжом-саришталик, озодалик, ўзаро ҳурмат ўқувчиларга шундай ҳулосани берди: аҳиллик ва ҳамжихатликда баракот мўл бўлар экан.

Каромат БОБОЕВА,
Урганч туманидаги 7-мактаб директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ МАДАНИЙТ САРОЙИДА «БИОЛОГИК ХИЛМА-ХИЛЛИКНИ САКЛАШНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ» МАВЗУСИДА ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН БЎЛИБ ЎТДИ.

Экология мавзусида тадқиқот олиб бораётган олимлар, етуқ мутахассислар ва шу йўналишда тахсил олаётган талабаларнинг илмий-назарий анжуманга тўпланиши муҳим аҳамиятга эга. Чунки ҳар бир муаммо сингари она сайёрамизда биологик хилма-хилликни сақлашнинг илмий асослари ишлаб чиқиши керак. Анжуманда биолог олимлардан бири Э.Шерназаровнинг «Ҳайвонот дунёсидан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза қилиш муаммолари», «Ботаника» илмий ишлаб чиқариш маркази ходими С.Шеримбетовнинг «Усимлик дунёсидан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза қилиш омили», Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси бош ноизири Ш.Абдужалилованинг «Тошкент шаҳри флора ва фаунаси ҳолати» мавзусидаги маърузаларида ана шундай асослар — тақдифлар, мулоқазалар бор.

Анжуманда мутахассислар шўъбаларга бўлиниб иш қўрдилар. Унинг тафсилотлари умумлаштирилиб, Ўзбекистон Республикаси табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитасига етказилди.

МУХБИРИМИЗ

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ 1-АКАДЕМИК ЛИЦЕЙДА СУД ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ ВИЛОЯТ ХУДУДИЙ БОШҚАРМАСИ ТАШАББУСИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ «ВОЯГА ЕТМАГАНЛАР ЎРТАСИДА НАЗОРАТСИЗЛИК ВА ХУҚУҚБУЗАРЛИКНИНГ ПРОФИЛАКТИКАСИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУНИ МАЗМУН-МОҲЯТИНИ ЁРИТИШГА ҚАРАТИЛГАН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Вилоят адлия, ички ишлар, соғлиқни сақлаш бошқармалари, вилоят прокуратураси, вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия аъзолари, «Камолот» ЁИХ шаҳар кенгаши фаоллари ҳамда талабалар иштирок этган мазкур тадбирда ёшлар ўртасида кузатилаётган ҳуқуқбузарлик ҳолатлари ва уларнинг олдини олиш борасида қилинаётган ишлар, амалга оширилиши лозим бўлган муҳим вазифалар муҳокама этилди.

Х.ЖҰРАЕВ

БУГУН ҚАЙСИ УМУМИЙ ЎРТА ТАЪЛИМ ДАРГОҲИГА ТАШРИФ БУЮРМАНГ, УЛАРДА ҲУКМ СУРАЁТГАН БАЙРАМ ҚАЙФИЯТИ ҚАЛБИНИГИЗГА ЗАВКУ ШАВҚ ҲАДА ЭТАДИ.

Бир томонда Янги йил байрами шодёнлари, Қорбобою Қорқизнинг ташрифи болажонларга қувонч улашса, бир томонда биринчи синф ўқувчиларининг саводхонлик байрами тантаналари давом этмоқда. Кечагина «Alifbe» китоби саҳифаларидаги фақат суратларни томоша қилаётган болакайлар бугун китобдаги барча ҳарфлар билан танишиб, эртагу ҳикоялар ўқишни бошлаб юборишди. Сонларни ёдлаб, математик амаллар — қўшиш ва айиришни ўрганиб олишди.

Пойтахтимиздаги 244-мактабда биринчи синф ўқувчиларининг саводхонлик байрами бўлиб ўтди. Ушбу тадбир барча ўқувчилар ва меҳмонларда катта қизиқиш уйғотди. Даврага кириб келган барча «ҳарфлар» ўзларини «таништириб», шеърлар ўқиди. Ўқувчиларнинг «Alifbe», «Matematika», «O'qish» ва «Ona til» китоблари қиёфасига кириб, болалар билан дилдан қўрган суҳбати чиндан-да ҳайратланарли. Унда иштирок этган ўқитувчилар, меҳмонлар — ота-оналар ва маҳалла фаоллари жажжи ўқувчилар ижросидаги қўшиқ ва рақсларни мароқ билан тинглаб, томоша қилишди. Байрамга, айниқса, Қорбобо ва Қорқизнинг ташрифи болажонларнинг қувончига қувонч улашди.

МУХБИРИМИЗ
В.ГРАНКИН олган сурат.

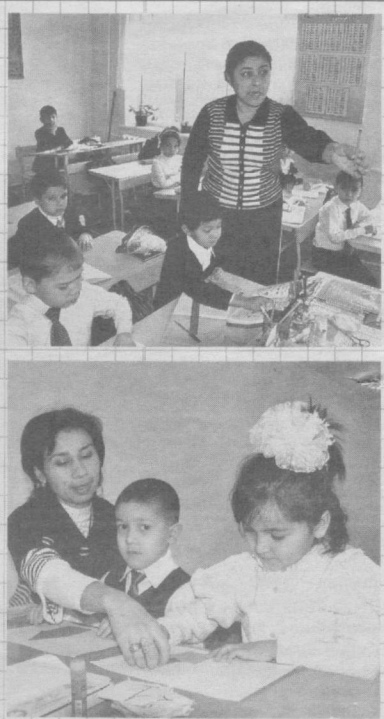

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 326-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ДАВЛАТ УМУМ-ТАЪЛИМ МАКТАБИДА 1-СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИ ИШТИРОКИДА «НИМАЙКИ ҚИЛСАНГ ТИЛАК, БАРИГА ЎҚИШ КЕРАК» МАВЗУСИДА САВОДХОНЛИК БАЙРАМИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Тадбир аввалида бошланғич таълим ўқитувчиси Шахноза Курганова томонидан «Alifbe» даролигининг сўнги дarsi ўтилди. Машиқулотда ўқувчиларнинг ота-оналари ҳам иштирок этиб фарзандларининг олган илк билимларини кузатдилар. Ўқувчилар ҳам устозлари ишончини оқлаб, раван тилда ҳар бир ҳарфга атаб шеърлар ўқиб бердилар.

Илм мактанининг яна бир бошланғич синф ўқитувчиси Мукаддас Зокирова 2-синфларга «Эртақлар—яхшилиққа етаклар» мавзусида ноанъанавий дарс ўтди. Тадбирга ташриф буюрган меҳмонлар ушбу қизиқарли дарсни ҳам кузатдилар.

Б.РИЗОҚУЛОВ олган суратлар.

Яқинда «Қишлоқ хўжалиги йўналишидаги касб-хунар коллежларининг ўқув-тажриба хўжаликларидида ишлаб чиқариш амалиёти самарадорлигини ошириш йўллари» мавзусида бўлиб ўтган ўқув-амалий семинарда иштирок этиб, бир олам таассурот билан қайтдик. Айниқса, ўз ютуқ ва тажрибаларини ўртоқлашган коллежлар жамоалари томонидан амалга оширилган ишлар нафақат биз журналдастларни қувонтирди, балки турли вилоятлардан келган 120га яқин мазкур йўналишдаги ўқув муассаса раҳбарларини ўз фаолиятини жиждий тахлил қилишига ва келгусида бажариши лозим бўлган қатор вазифаларни олдига мустахкам қўйишга ундаган бўлса, ажаб эмас.

Ўқув-семинарда Чиноз агросаноат ва тадбиркорлик касб-хунар коллежи жамоаси ўқув-тажриба хўжалигини самарали фойдаланиб, ўз моддий-техник базасини мустахкамлаш билан бирга баркамол авлодни тарбиялаш ишига улкан ҳисса қўшиб келаётганлиги ҳам алоҳида таъкидланди. Мазкур коллеж билан яқиндан танишиш мақсадида у ерда бўлиб қайтдик.

ТАНИШУВ

Касб-хунар коллежи Тошкент-Сирдарё магистрალი ёқасида жойлашган экан. У ерга Жўнариқ бўйлаб икки юз метр ичкарига кириб борилади. Бизни коллеж директорининг касбий таълим бўйича ўринбосари Олимжон Одилбеков кутиб олди. Бу пайтда у ходимлар билан бирга қаламча тайёрлаётган экан.

Устознинг айтишича, Чиноз агросаноат ва тадбиркорлик касб-хунар коллежи 1999 йили давлат бюджети ҳамда Польша ҳукуматининг имтиёзли кредити асосида реконструкция қилиниб, ҳозирги вақтда бу ерда 940 нафар ўқувчи қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш, автомобилда юк ташиш, тикувчилик, информатика асослари ва компьютерга техник хизмат кўрсатиш каби йўналишлар бўйича тахсил олмақда.

Коллежнинг умумий ўқув-тажриба майдони 17 гектар. Шундан 15 гектари суғориладиган ер ҳисобланади. Майдоннинг 12 гектарига алма-шиниб пахта ва бугдой экилади. Унинг 2 гектарини боғ ва яна шунча қисмини помидор ҳамда 1 гектарини тажриба-синов майдончаси ташкил қилади. Шу билан бирга, у ерда кичик томат цехи ва «ТТЗ-80», «МТЗ-80» русумли ҳамда битта мини трактор мавжуд.

Жорий йилда коллеж ёрдамчи хўжалиқдан 13 млн. 898 минг сўм ялли даромад олиб, сарф-харажатлардан ташқари 4 млн. 504 минг сўм фойда қолган. Бу йилги мавсумда 11 гектар ерга пахта экилди. Давлат бюртмасида гектарига 25 центнер белги-ланган бўлса, коллеж жамоаси буни 2 фозизга ортиги билан бажаргани диққатга сазовор.

Шунингдек, боғдан ва помидор экилган майдондан 2 тоннадан ҳосил олинди. Эътиборлиси, ушбу ҳосил коллежнинг кичик томат цехида қайта ишланаяпти. Томат пастаси ҳамда олма қиёми тайёр ҳолда пешма-пеш сотувга чиқарилмоқда.

ТАЖРИБА-СИНОВ МАЙДОНЧАСИДА

Касб-хунар коллежида «Қишлоқ хўжалиги механизацияси» ҳамда «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш» йўналиши бўйича 7 та гуруҳда 170 нафар ўқувчи тахсил олади. Мазкур

қисмга ажратиб, ҳар бир бўлақдаги гузаларни алоҳида ёндашув билан парваришладди. Масалан, биринчи қисм гузаларига ҳеч қандай ўғит берилмади. Иккинчиси минерал, қолгани эса табиий ўғит билан озиклантирилди. Йигим-терим пайтида шу нарса маълум бўлдики, ҳосил олишда сунбий ўғит қанчалик самарали бўлса-да, унга кетадиган сарф-харажат юқорилиги туфайли даромад пасайиб кетди. Учинчи тажрибада эса агар гектарига 10 тоннадан табиий ўғит берилса, бемалол kutilgan natijaga эришиш мумкинлигини аниқладилар.

фақат ҳосилни етиштириш, балки унинг истеъмолга тайёр ҳолдаги маҳсулотга айлангунигача бўлган жараёни библишини, цехнинг ишлаш тизimini амалда кўрсата олишни ишонч билан таъкидлаб ўтди. Фикрини исботлаш учун ташқаридаги болалар орасидан ўқувчи Ислон Юрсиновни қақриб, ундан ускуналардан томат тайёрлашда қандай фойдаланиш мумкинлигини кўрсатиб беришни илтимос қилди. Ислон иш кийимларини кийишдан тортиб, техника хавфсизлигигача, помидорнинг цехга киргач, томатга ай-ланишига қадар бўлган фао-

чиқариш ва амалиётда кийил-лаётган махсус иш кийимлари коллежнинг тикувчилик йўналишида тахсил олаётган қизлар томонидан тикилган. Бу ҳам ўз навбатида амалиётнинг ишлаб чиқариш билан уйғун олиб борилаётганлигини кўрсатади.

ҚУЙНИМИЗДАН ТУКИЛГАНИ — ҚУНЖИМИЗГА

Сухбатимизни таълим муассасасининг ўқув биносида давом эттирдик. Олимжон акадан ёрдамчи хўжалиқдан туншаётган маблаглардан қанчалик самарали фойдаланилаётганлиги ҳақида сўрадик.

— Энг аввало, коллежимизнинг моддий-техник базасини мустахкамлашга ҳаракат қила-миз. Масалан, компьютер, турли жиҳозлар сотиб оламиз. Шунингдек, ўқитувчи ҳамда ўқувчиларимизнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари таъминланади, уларга моддий ёрдамлар кўрсатилади. Тракторларимиз кўриқдан ўтказилиб, керакли эҳтиёт қисмлар олинади. Бундан ташқари, ўзингиз гувоҳи бўлаётганингиздек, биноларимиз иссиқ, Газ, электр энергияси харажатлари ҳам ўқув хўжалигидан чиққан фойда ҳисобидан тўланади.

КЕЛГУСИДАГИ РЕЖАПАР

Коллеж раҳбарияти келаси йилги мавсум учун ёрдамчи ўқув-хўжалигининг 11 гектарига бугдой экиди. Дон ўриб олингач, у ерга турли сабзавотларни экиш ҳамда уларни қайта ишлаб чиқаришни режалаштирмақдалар.

— Келгусида сабздан ҳам қиём тайёрлашни йўлга қўймоқчимиз ва бу бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқдик, — дейди директор ўринбосари.

СУНГСЎЗ

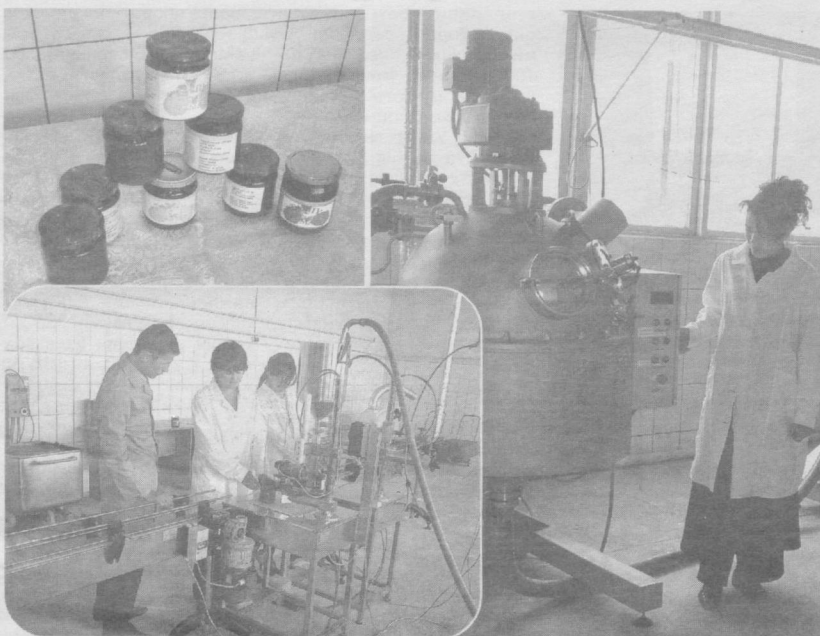
Хайрлашиб чиқиб кетарканмиз, бинога кириб келаятганимизда тайёрланаётган қаламчалар коллеж майдони бўйлаб салкам экиб бўлинаёзганди. Хайронлик билан қараганимизни сезган Олимжон Одиллов шундай деди:

— Халқимиз яхши ният — ярим давлат дейишади, ҳозир суқилган қаламчалар эртага коллежимиз қорига яраб қолса ажаб эмас. Қолаверса, бугунги кунгача эришганларимиз ўша яхши ният ва ҳаракатларимизнинг илк меваси ҳолос. Келажак режаларимиз эса бисёр.

Ҳа, ўз дардидан аввал жамоасининг манфаатларини ўйлайдиган бундай эзгу ниятли кишилар қўлида тахсил олаётган ўқувчилар ҳам эртага, албатта, ҳақиқий инсон бўлиб етишишлари шубҳасиз.

Аброр УМАРҚУЛОВ,
«Ma'rifat» муҳбири

ЯХШИ НИЯТ — ЯРИМ ДАВЛАТ

йўналишлар учун ажратилган ўқув-тажриба майдончасида «Дехқончилик асослари» фанидан 40 соат ва «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш технологиялари» фанидан 120 соат назарий ва амалий дарслар олиб борилди.

Масалан, «Қишлоқ хўжалиги механизацияси» йўналиши ўқувчилари ерни экинга тайёрлаш, текислаш, чизел қилиш, бороналаш, чопиқ каби ишларда бевосита иштирок этадилар. Улар учун тракторларга агрегатларни қўйиш, тиркамаларни улаш, уларни яқка тартибда бошқариш каби назарий машғул-лар жадвал асосида олиб борилади. Шунингдек, ўқувчилар майдончада ўсимликларни экиш, суғориш, уғитлаш, ҳосилдорликни оширишнинг турли технологияларини тажриба ёрдамида ўрганадилар.

— Бу йил тажриба-синов майдончасига ўқувчилар билан биргаликда пахта экидик, — дейди Олимжон Одилбеков. — Пахта уруғдан чиқиб, то ҳосил йиғиштирилгунигача унга ўқувчиларнинг ўзлари қарадилар. Майдончани уч

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА АМАЛИЁТ

Касб-хунар коллежидаги кичик томат цехида 2007 йилдан буён хўжалиқда етиштирилган ҳосил қайта ишланиб, 25 фозили томат пастаси ва олма қиёми тайёрланади.

«Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш» йўналиши ўқувчилари ушбу жараёнда бевосита қатнашадилар. Яъни, улар назарий билимларни ўзлаштиргач, помидор пишган маҳали цехда ёзги, олма пишганда эса кузги амалиётни ўтайдилар.

— Биз намунавий ишчи режамизга бироз ўзгартириш қилиб, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш йўналишидаги ўқувчиларимизнинг ишлаб чиқариш амалиётини ёзга, помидор пишиги даврига ўзгартирганмиз, — дейди О.Одильов. — Бу вақтда ҳам амалиёт ўтилади, ҳам томат пастаси тайёрлаймиз.

Олимжон ака бизни кичик цех билан таништирarkan, ушбу йўналиш бўйича таълим олаётган барча ўқувчилар на-

Бугун юртимизда ёшларнинг илм йўлида изланиб, янгилик яратиш, муваффақият ва ютуқларни қўлга киритиши учун бекиёс имкониятлар яратилмоқда. Бу гамхўрликка жавобан истеъдод ва салоҳиятини ишга солиб, илмий тадқиқотлар устида қизгин иш олиб бораётган йигит-қизлар шижоатини кўриб қувонсан, киши. «Баркамол авлод йили»да ҳам ёшларимиз жамики соҳаларда кўлаб фахрли натижаларга сазовор бўлишди.

Тошкент давлат техника университети «Нанотехнология» кафедраси доценти Дилноза Тошмухаммедова ҳам физика соҳаси ривожига улуш қўшиши ниятида тинмай изланаётган ёшлардан бири. Яқиндагина у ўзининг экспериментал тадқиқотлари асосида Республикада биринчилардан бўлиб нанотехнология соҳасида докторлик диссертациясини

НАНОЎЛЧАМЛИ МАТЕРИАЛ

ЁШ ОЛИМА ТАДҚИКОТИ АСОСИДА ЯРАТИЛДИ

муваффақиятли ҳимоя қилди.

Маълумки, ҳозирги кунда янгича амалий усулларнинг асоси сифатида қаралаётган нанотехнология физика (асосан электроника), кимё, тиббиёт, қишлоқ ҳўжалиги, экологияга оид соҳаларда янада самарали фойдаланиши учун кўл келмоқда. Шу боис Дилноза мазкур йўналишда тажриба ва тадқиқотлар олиб бориб, ноёб ва янги хусусиятларга эга бўлган нанопиллакалар ҳамда нанокристалларнинг ион имплантацияси усулида ҳосил қилиниши исботлашга муваффақ бўлди. У айни пайтда ўз соҳаси бўйича доцент,

физика-математика фанлари доктори даражасига эришди.

— Ушбу илмий ишдан кўзланган асосий мақсад, наноўлчамли материалларни олиш, уларнинг физик кимёвий хусусиятларини ўрга-

бош миядаги шишлар наноробот ускунаси ёрдамида аниқлиб, шу жойнинг ўзига таъсир ўтказилиб, касаллик ривожланиши тўхатилади. Қон томирлари орқали киши организмида пайдо бўлган ўсимтани жароҳлик амалиётисиз буткул чиқариб юбориш мумкин бўлади.

Киши бирор-бир касбнинг бошини тутдими, албатта, шу касби орқали жамиятга нафи тегишини истайди. Ёш оλίма ҳам айни мақсадда мамлакатимиздаги энг нуфузли олий таълим даргоҳларидан бири саналмиш Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университетида фаолият юритиб келмоқда. Д.Тошмухаммедова бу ерда наноматериалларнинг ахборот тизимларидаги истиқболларига оид бешта фандан талабаларга сабоқ беради. Ҳозирги пайтда у изланувчан талабаларнинг илмга қизиқишини янада ошириш ниятида уларга яқиндан кўмак бераётган ўқитувчилар сафида, десак муболаға бўлмайди. Зеро, нанотехнология соҳасини ривожлантиришда ёш мутахассислар малакаси ҳар жиҳатдан зарурдир. Ўз навбатида, бу мамлакатимиз ва жаҳон миқёсида ўтказилаётган илмий анжуманларда фаол иштирок этишни ҳам тақозо этади. Шунини инобатга олган ҳолда Дилноза

АҚШ, Франция, Германия, Россия, Қозоғистон давлатларида бўлиб ўтаётган халқаро олимлар учрашуваридан мунтазам равишда катнашиб келаётир. Шу билан бирга олимнинг қатор халқаро танловларда иштирок этиб, кўлга киритган грант маблағлари эвазига янги-янги лойиҳаларини амалиётга татбиқ этаётгани таҳсинга сазовор.

— Аслида, бу ютуқлар ўз-ўзидан келгани йўқ, — дейди Дилноза. — Юртбошимиз томонидан илм-фан ривожига қаратилаётган юксак эътибор, ёш истеъдод соҳибларини ҳар жиҳатдан кўллаб-қувватлаш борасидаги бекиёс гамхўрликлар туфайли биз ана шундай натижаларга эришмоқдамиз. Ва бугун ҳар биримиз ушбу имкониятлардан оқилона фойдаланган ҳолда юрт тараққиётига муносиб ҳисса қўшишдек эзгу истак сари интилаяпмиз. Зеро, озод юртимизнинг эртаниги фаровонлиги, илм-фаннинг эҳсонлиги, илм-фаннинг эҳсонлиги эҳсонлиги бўлиши ҳар биримизнинг ҳаётига қимбатлик бўлади.

Шойра ШОМУРОВА

ҲАР ЙИЛИМИЗ ЯНГИЛИККА БОЙ БЎЛМОҚДА

Бугунги кунда юртимиздаги қарийб барча умумтаълим мактаблари «ZiyoNet» ахборот-таълим порталига улашиб, интернет тармоғи орқали дунё илм-фан янгиликларидан бохабар бўлиш имкониятига эга бўлди. Жумладан, «Баркамол авлод йили»да 3582та мактаб «ZiyoNet» ахборот-таълим порталига уланди. Эндиликда эса асосий эътибор ушбу ахборот-таълим порталини турли зарур маълумотлар билан бойитишга қаратилмоқда.

Шу муносабат билан 2010 йилда порталга бир қатор ўзгаришлар киритилди. Энг муҳим янгиликлардан бири шубҳасиз, ахборот-таълим порталининг шакли ва мазмун жиҳатдан тубдан янгилангани бўлди. Хусусан, портал дизайни бутунлай янги кифёга касб этди, унга жойлаштирилган маълумотларга зарур ўринларда қўшимчалар киритилди. Жумладан, порталда янги — «Арбоблар» бўлими ишга тушиб, Ўзбекистон Миллий энциклопедияси ва барча кутубхоналар билан ҳамкорликда фан, маданият, адабиёт, спорт ва жамият йўналишларидаги тегишли бўлинмаларга 750 нафардан зиёд фан ва давлат арбоблари тўғрисидаги маълумотлар ўзбек ва рус тилларида жойлаштирилди. Шунингдек, порталда яна бир — «Абитуриент» бўлими ҳам ўз фаолиятини бошлади. Ушбу бўлимда

абитуриентлар учун муҳим янгиликлар, зарур тавсиялар, тестлар ва бошқа маълумотлар ўрин олган. 2010 йил ишга тушган яна бир бўлим «Имкониятлар» деб номланди, унга «ZiyoNet» ахборот-таълим порталидан фойдаланувчиларнинг тармоққа улашиб, унинг таркибида ўз янги сайтини яратиш ҳақидаги савол-жавоблар, улар учун яратилган имкониятлар борасида кўлаб маълумотлар жойлаштирилган.

2010 йилда «ZiyoNet» ахборот-таълим порталидаги барча бўлимлар, уларга жойлаштирилган қарийб 25 мингдан зиёд ресурслар қайта таҳрир қилиниб, улар мавзулар, йўналишлар, соҳалар кесимида оптималлаштирилди. Портал таркибидаги 300дан ортқ сайт-сателлитлар фаолиятда ҳам жорий йилда сезиларли ўзгаришлар рўй берди. Айниқса, www.wiki.zn.uz сайт-сателлити интернетдан мақсадли фойдаланувчилар орасида тобора оммалашмоқда. Ушбу сайтда бугунги кунда 8 мингга яқин адабиёт, тарих, тилшунослик, маданият, география сингари мавзулардаги мақолалар жойлаштирилган. Шу билан биргаликда «ZiyoNet» ахборот-таълим порталида қатор лойиҳалар дунё юзину қўрди. Жумладан, www.fikr.uz, www.tanlov.uz,

www.utube.uz сайтлари яратилиб, тармоқдан фойдаланувчиларга янгича қулайликлар тақдим этилди. Эндиликда www.fikr.uzга таширф буюрганлар рус ва ўзбек тилларида ўз мулоҳазаларини ўртолқлашишлари, турли йўналишларда жамоат блогларини тузишлари, сўровномалар ўтказиш, бошқа блоглардаги ёзишмаларда фаол иштирок этишлари мумкин.

Порталнинг www.tanlov.uz сайтыга эса шу кунга қадар мамлакатимиздаги қоржона ва муассасалар, халқаро ташкилотлар, хорж давлатлари элчи-хоналари томонидан ташкил этилиши режалаштирилган ёки бўлиб ўтган 280дан ортқ танлов ва грантлар тўғрисидаги маълумотлар жойлаштирилди. Порталдаги аҳамиятга молик ўзгаришлардан бири шубҳасиз, www.utube.uz сайти бўлди. Бугунги кунда интернет оламининг энг оммавий сайтларидан бирида 2010 йил давомида қарийб 30дан зиёд йўналишларда 1700та турли видеоолик билан бойитилди. Ушбу сайтда айниқса, ўқув-қўлланмалар, тарих, мультфильмлар, илмий-оммабоп, информатика ва спорт сингари бўлимларда кўлаб ўқувчилар ва интернетдан фойдаланувчилар учун қизиқарли видеооликлар

жойлаштирилган.

«Кутубхона» бўлимига 2008-2009 йилларда яратилган электрон дарсликлар ва ўқув фильмлари, 471 номдаги ўқув дарсликлари ва методик қўлланмаларнинг электрон нусхалари қўйилди. Шу билан биргаликда 2010 йил мобайнида фанлар кесимида узвийлиги ва узлуксизлиги таъминланган Давлат таълим стандартлари ва ўқув дастурлари, 160та дарс ишланмаси ва маъруза матнлари, болалар учун 35та қизиқарли ҳикоя, 22та ўқитувчилар учун тавсия, 15та имтиҳон материали, мактаб психологлари учун 10та касбга йўналтирувчи ўйин, 20та тестлар маъмуси, 3та тренинг дастур, жами 314та ахборот-ресурс жойлаштирилди. БМТнинг Тараққиёт дастури ва Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ўртасида тузилган «Ўзбекистон Республикаси ҳукуматида мамлакат ривожланиши учун АКТ сиёсатини шакллантириш ва жорий этишда кўмак» қўшма лойиҳасининг 25 турдаги ресурслари ҳам айнан «Кутубхона» бўлимидан ўрин олди.

Барчамизнинг яқин кўмақчимизга айланиб улгурган «ZiyoNet» ахборот-таълим портали янги 2011 йилда ҳам ўз фаолиятини янада кенг миқёсда олиб боришни режалаштирган. Жумладан, инклизив ва мактабдан ташқари таълим муассасалари мураббий-ўқитувчилари учун турли маълумотлар бериш, таълим муассасалари билан ҳамкорликда «ZiyoNet» ахборот-таълим порталини маълумотлар билан бойитиш мақсад қилиб олган.

Абдурашид ХУНДИБАЕВ,
«ZiyoNet» ахборот-таълим
порталининг
Халқ таълими вазирлиги
хузуридаги бўлими бошлиғи

VATAN OSTONADAN BOSHLANADI

Umumta'lim maktablarida "14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni"ni nishonlash yuzasidan metodik tavsiya

Vatanga bo'lgan muhabbat ona suti va allasi, ota-ona mehri bilan inson vujudiga singib boradi. Ajdodlarimiz yurt tuprog'ini ko'zlariga to'rtiyotganlar, qayerga borsa ham Vatan yodi bilan nafas olganlar. Hech bir inson Vatandan tashqarida baxtsadodat topa olmaydi. O'z yurtida obro'-e'tibori bo'lmagan inson o'zga yurtda ham qadrlanmaydi.

Ma'lumki, 1993-yil 29-dekabrda boshlab "14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni" mamlakatimiz Mustaqil O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tashkil topgan kun sifatida keng nishonlanadi.

Ta'lim muassasalarida "Vatan himoyachilari kuni" tadbirlarini o'tkazishning mazmun-mohiyati shundan iboratki, o'quvchilarda O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining salohiyati va obro'si, mamlakatimiz mustaqilligi hamda hududiy yaxlitligi, xalqimizning tinch hayotini va mustaqillikni mustahkamlash yo'lidagi bunyodkorlik amallarini himoya qilish, yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdagi ahamiyatini keng yoritib berish, orqali yosh avlodni o'z Vatanga sodiq va fidoyi insonlar etib tarbiyalashdan iboratdir.

Bugungi o'quvchi yoshlarda Vatan ravnaqi, yurt tinchligi, xalq farovonligi, kamil inson, ijtimoiy hamkorlik, millatlararo totuvlik, dinlararo bag'rikenglik kabi g'oyalarning asosiy yo'nalishlarini shakllantirish, ta'lim muassasalaridagi ma'naviy-ma'rifiy ishlarini yanada takomillashtirishni taqozo etmoqda.

Yoshlarni harbiy xizmatga kuzatish marosimlarini tantanali o'tkazish ham vatanparvarlik tarbiyaga kiradi. Yoshlar o'rtasida vatanparvarlik tarbiyasini amalga oshirishda harbiy xizmatni o'tayotgan askarlar bilan o'tkaziladigan uchrashuvlardan keng foydalanish maqsadga muvofiq.

Vatanimiz, xalqimiz tinchligi va osoyishtaligini ishonchli himoya qilish, vatanparvar bo'lish bugungi har bir yigit-qizning orzusi va burchiga aylanib bormoqda.

Yosh avlod qalbida o'zligini anglash, vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish, asosan, maktabgacha va maktab davridan boshlanadi. Ushbu davrda bilim berish bilan birgalikda ular Vatanni sevishga, yurtga munosib farzand bo'lishga, milliy g'urur tuyg'ularini his etishga o'rgatiladi.

Xalq ta'limi tizimi muassasalarida "14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni"ni nishonlash o'quvchilarda burchga sadoqat, hushyorlik va ogohlik tuyg'ularini mustahkamlashga ularning Qurolli Kuchlar, mamlakat mudofaa salohiyatini kuchaytirish va harbiy xizmat nufuzi borasida amalga oshirilayotgan ishlarining mazmun-mohiyatini chuqurroq o'rganishiga imkon yaratadi.

Shuni aytish mumkinki, harbiylik kasbi kishidan boshqa sohalarga nisbatan ko'proq qarshilik, matonat va fidoyilikni talab etadi. O'zida mardligu jasoratni, ishonchu g'ururni va chinakam barkamollikni jam etgan bu kasbni egallash tobora yoshlarimizning yuksak maqsadiga aylanmoqda. Bunday ezgu niyat bilan yashayotgan, harbiy ta'lim yo'nalishida tahsil olishni diliga tukkan yoshlarimizning sifi

kengayib borishi Yurtboshimizning harbiy ta'limni isloh qilish va takomillashtirishga yuksak e'tibori natijasidir.

Respublika ta'lim markazi barcha ta'lim muassasalarida "14 yanvar — Vatan himoyachilari kuni"ni o'tkazish bo'yicha quyidagilarni tavsiya etadi:

2011-yilning "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik yili" deb nomlanganini inobatga olsak, tadbirlar mazmunini mazkur mavzuga yo'naltirish maqsadga muvofiq.

"14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni"ni nishonlash yuzasidan hududiy chora-tadbirlar rejasini ishlab chiqish;

Tadbirni yuqori saviyada tashkil etish va o'tkazishda joylardagi harbiy qismlar, o'quvchilar, ota-onalar, mahalla fuqarolar yig'ini faollari, mahalla faxriylari, harbiylar va tadbirkorlar, kichik biznes xodimlari ishtirokini ta'minlashda sinf rahbarlari, yetakchilar, fan o'qituvchilari va kutubxonachilardan alohida mas'uliyat va tayyorgarlik talab etiladi. Tayyorgarlik ko'rish jarayonida tadbirlar rejasini puxta, qiziqarli va aniq tarzda tuzish hamda o'quvchilarning yoshi va fiziologik xususiyatlarini hisobga olgan holda, boshlang'ich sinflar (1—4-sinflar) va yuqori sinflar (5—9-sinflar) uchun alohida rejalar tuzish maqsadga muvofiq.

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga bunday tadbirlarni o'tkazishdan ko'zlangan maqsad, ularda Vatan tuyg'usini shakllantirish bilan birga murg'ak qalblarida yurtning mard posbonlari, jasur farzandlariga bo'lgan havas va ishonchni mustahkamlash, «Men Vatan himoyachisiman» degan tushunchani, g'urur va iftixor tuyg'ularini ular ongiga singdirish, yuqori sinf o'quvchilarining esa, mustaqil Vatanimiz xavfsizligi uchun o'zlarini shaxsan javobgar sezishiga erishishdir.

Shuningdek, sinf rahbarlari tarbiyaviy soatlarda "Vatan posbonlari", "Munosib izdoshlar bo'lamiz", "Harbiylar hayotidan", "O'zbekiston o'g'lonlari", "Vatanimiz taqdiriga befarq bo'lmaymiz", "El tinchligi yo'lida" kabi mavzularda ochiq mashg'ulotlar tashkil etib, unga huquq-tartibot organlari, mahalla faollari, ichki ishlar xodimlarini taklif etish maqsadga muvofiq.

Shu bilan birga:

— uzoqsiz ta'lim tizimida o'quvchi yoshlar bilan olib boriladigan ma'naviy-ma'rifiy ishlarining samaradorligini oshirish maqsadida chaqiriqqa yoshlarni tayyorlash masalalariga alohida e'tibor qaratish;

— o'quvchi-yoshlarga xalqimizning milliy, ma'naviy merosi, xuf-odatlaridan keng foydalanish, fidoyi inson bo'lish g'oyalari singdirish maqsadida turli yo'nalishdagi tadbirlarni tashkil etish;

— mamlakatimizning muqaddas ramzlari bo'lmish — Davlat gerbi, bayrog'i, madhiyasini qadrlash, javobgarlik tuyg'usini shakllantirish;

— mustaqil fikrlashni shakllantirish uchun ijtimoiy-gumanitar fanlar, ayniqsa, «Milliy g'oya: asosiy tushuncha va tamoyillar», turkumidagi fanlarni o'qitish jarayonida dunyoqarashi keng, irodasi baquvvat, o'z qadr-qimmatini anglaydigan, hayotda o'z nuqta

nazariga ega bo'lgan shaxsni tarbiyalash;

— «Vatanparvarlik» oyligi davomida maktablarda o'tkazilayotgan ertalabki saflanishda o'quvchi-yoshlarga "Vatan himoyachilari" kuni haqida alohida ma'lumotlar berish, safda turish va yurish mashqlarini o'tkazish, yosh avlodni Vatan himoyasiga tayyorlab borish, ulardagi sodiqlik va fidoyilik tuyg'ularini shakllantirish, ogoh va ziyrak bo'lish, favqulodda vaziyatlarga tayyor turish mas'uliyatini anglatish, davlatimiz qurolli kuchlarining salohiyati va buguni mavqe bilan tanishtirish;

— O'zbekistonning harbiy salohiyati haqida stendlar tayyorlash, siyosiy sharhlovchilarni taklif etib, davra suhbatlarini tashkil etish;

— oila, maktab, mahalla va jamoatchilik vakillari bilan birgalikda harbiy muassasalarga, harbiy qismlarga, xotira maydonlariga, qadimiy yodgorliklarga, ziyoratgohlarga borish, guldastalar qo'yishni tashkil etish, faxriy harbiylar va jasorat ko'rsatgan harbiy vatandoshlarimizni ta'lim muassasalariga taklif etib, uchrashuvlar o'tkazish;

— o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida sport musobaqalarini o'tkazish;

— diyorimizning bebaho madaniy yodgorliklari bilan o'quvchilarni yaqindan tanishtirish maqsadida adabiyot, san'at, tarix hamda uy-muzeylariga sayohatlar uyushtirish;

— barcha ta'lim muassasalarida zabitlar, faxriylar va Qurolli kuchlar xodimlari ishtirokida "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari — yurt tinchligi va xavfsizligining kafolatidir", "Vatan tuyg'usi — oliy e'tiqod", "Oila, Vatan — muqaddas, men unga munosib farzand bo'lam", "Baxtimiz qomusi — farovonlik garovi", "Yurtimiz harbiylari", "O'zbekiston — qudratli davlat" "O'zbekiston — mening Vatanim", "Ogohlik — davr talabi" "Sen muqaddassan, Vatan!", "Vatan yagonadir, Vatan bittadir", "Ona yurt o'g'lonlari", "Milliy g'oya, mafkura va yoshlar", "Seni ardoqlaymiz, aziz Vatanim", "O'zbek xalqi hech qachon, hech kimga qaram bo'lmaydi", "Vatanim taqdiri — mening taqdirim", "Vatan oldidagi mening burch va mas'uliyatim" mavzularida bahsmunozara, insho yozish, rasm chizish, kechalar, davra suhbatlari, ko'rik-tanlovlar, devoriy gazetalar tanlovi va seminarlar o'tkazish;

— "Hushyorlik va sergaklik — zamon talabi" ruknida Ikkinchi jahon urushi faxriylari, baynalmilal jangchilar, Mustaqillik davrida harbiy xizmatlari uchun Davlat mukofotlariga sazovor bo'lganlar bilan maktab o'quvchilarining uchrashuvini uyushtirish;

— tabiatni muhofaza qilish bo'yicha o'quvchilar bilan «Ekologik madaniyatning milliy an'analari» mavzuida suhbatlar, amaliy mashg'ulotlar o'tkazish;

— umumta'lim maktab o'quvchilarining Oliy harbiy ta'lim muassasalariga va harbiy qismlarga tashrifini uyushtirish;

— ta'lim muassasalariga faxriylarni taklif etgan holda "Jasorat darslari"ni tashkil etish va uning doirasida O'zbekiston mudofaa qudratini mustahkamlash, jamiyatda harbiylik kasbining nufuzini yanada oshirishga qaratilgan uchrashuvlar va davra suhbatlarini tashkil etish;

— "Shunqorlar" harbiy-sport o'yinining tuman va shahar bosqichlarini joylardagi harbiy qismlar negizida o'tkazishni tashkil etish;

— o'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish faoliyatlarini nazoratga olish, «Oila, mahalla, maktab hamkorligi» markazlari ishini yo'lga qo'yish, sinf rahbarlari bilan ota-onalar va yetakchilarning hamkorlikdagi faoliyatini muvofiqlashtirib borish;

— Yurt tinchligi yo'lida jonini qurbon qilgan askar va zabitlarning oila a'zolari holidan xabar olish;

— o'quvchi yoshlarning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish, ularning ongiga milliy istiqlol g'oyasini singdirishda maktabdan va sinfdan tashqari ishlarini samarali tashkil etish;

— o'qish jarayonida hamda maktabdan va sinfdan tashqari tadbirlarda foydalanish uchun harbiy, sport-sog'lomlashtirish to'garaklarini tashkil etish, «Yosh vatanparvar» to'garagi ishini tashkillashtirish, «Mardlik va matonat» darslarini o'tkazish, «Fidoyilar» klubi faoliyatini yo'lga qo'yish.

Bugungi yoshlar mustaqil O'zbekistonning kelajagi, ertasi. Zotan, biz navqiron avlod vakillarini barkamol, yetuk kishilar qilib voyaga yetkazsak, ularning har birida or-nomus, milliy g'ururni izchil shakllantirib borsak, Vatanimiz, shubhasiz, qudratli davlatlardan biriga aylanadi.

Maxfirat QURBONOVA,
RTM Ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'limi boshlig'i

УРГАНЧ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

Янги йил айёми
барчангизга муборак бўлсин!
Азиз юртдошлар, ҳурматли
меҳмонлар Сизларни
Янги — 2011 йил билан
самимий муборакбод
этар эканмиз,
сиҳат-саломатлик,
омад ва ишларингизда
ривож тилаб қоламиз.
Янги йил барчага
бахт ва
шодлик келтирсин!

**ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ
ДАВЛАТ
ПЕДАГОГИКА
ИНСТИТУТИ**

Мамлакатимизнинг
барча фуқароларини

2011 йил —

“Кичик бизнес ва хусусий
тадбиркорлик йили”

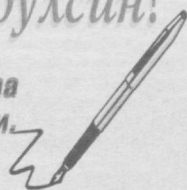
билан самимий муборакбод этади!
Янги йилда Сиз, азизларга мустаҳкам
соғлик, оилангизга бахт-саодат,
хонадонингизга шоду-хуррамлик,
дастурхонингизга қут-барока тилаймиз.

Азиз ватандошлар!
Сизларни мамлакатимиз тараққиётида ёрқин
из қолдириши кутилаётган
Янги 2011 йил – «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик
йили» билан қизгин муборакбод этамиз!
Янги йил бизнинг жамоа учун республикадаги
турдош корхоналар ичида биринчилардан
бўлиб дадил киришилаётган –
«Халқаро сифат сертификати – ИСО-9001–2008»
талабларига жавоб берадиган китоблар,
дарсликлар ва бошқа босма маҳсулотларни
чоп этиш борасида ўзига хос синов йили бўлади.
Бизнинг шиор: «Халқимизга энг мазмундор,
энг сифатли ва замонавий китоблар нашр этиш!».
Янги йилингиз қутлуғ бўлсин!

«Ўзбекистон» нашриёт-матбаа
ижодий уйи жамоаси.

SAVDOGAR BANK

ЎЗБЕКИСТОН–ГЕРМАНИЯ «САВДОГАР» ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ

Азиз ва мухтарам юртдошлар!
Ўзбекистон–Германия «Савдогар» банки
жамоаси жонажон Ўзбекистонимизнинг
барча фуқароларини

Я Н Г И Й И Л А Й Ё М И

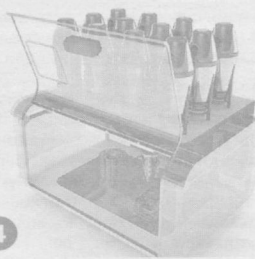
билан еамиллий қутлаб, ҳар бир оилага
бахт-саодат, шодлик ва фаровонлик тилайди!

Олимлардан бири: “Хозир биз яшаётган асрнинг дастлабки ўн йилидаёқ мингйилликларга татийдиган кашфиётлар амалга оширилди” деган эди. Бу бежиз эмас, албатта. Ҳақиқатан ҳам, XXI асрнинг ўтган қисқа даврида илм-фаннинг турли йўналишларида қатор кашфиётлар амалга оширилди.

Улардан бири, шубҳасиз, овқат “чоп этадиган” принтердир. Номининг ўзиёқ киши таажубини оширади. Куйида ана шу кўз кўрмаса ишонич қийин бўлган инновация маҳсули ҳақида ҳақиқат қиламиз.

Фан-техника ютуқларидан бири ҳақидаги мазкур маълумот таълим муассасаларида аниқ фанларни янада самарали тарзда ўтиш жараёнида асқотади. Қолаверса, бундай оригинал ёндашулардан бохабар ўқувчида келажақда етук олим бўлиш истаги турилса, ажабмас.

4-расм: Курилмадаги камера — “Digital Fabricator” барча жараён-

Bilasizmi?

Айтганча, бу борадаги яна бир лойиҳа — “Бош ошпаз — робот” хусусида. Номи улуг бўлса-да, кўриниши унчалик ҳайбатли эмас. Имкониятларини ҳам у қадар кенг деб бўлмайди, камтаргина. Лекин ошхонада асқотади. Микроскопга ўхшаб кетадиган ушбу курилманинг вазифаси нонушта ёки тушлик тайёрлаш эмас, балки мева, сабзавот, балиқ ва бошқа гўшларни қайта ишлаш, тозалаш, кесиш, майда-

ОЗИҚ-ОВҚАТНИ “ЧОП ЭТАМИЗ!”

1-расм: Муаллифлар ошхона принтери турли рецептлардаги ва янги таркибга эга овқатларни тайёрлаш имконини беришига умид қилмоқдалар (манба: Marcelo Coelho, Amit Zoran).

Бугун рақамли технологиялар энг гуркираб ривожланаётган соҳалардан бири. Шунга қарамай, ушбу жаҳза вақти келиб таом тайёрлаш технологиясига “аралашини”ни, тўғриси, кўпчилик, ҳаттоки мутахассисларнинг ўзлари ҳам қутимишмагани.

Яқинда океанортлик мутахассислар яратган уч ўлчамли принтер эса, бу борадаги барча қарашларни ўзгартириб юборди.

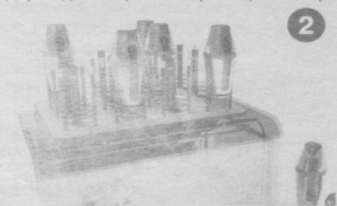
Аммо ҳозирча мазкур курилманинг таом тайёрлаш жараёнига тўла кириб бориб, кенг оммалашига ишонич қийин.

— Яқин келажақда одамлар нонушта учун бирор егулик пишириш, бир пиёла чой ёки қаҳва билан тановул қилиш учун қайноққина сомса ёпишди айнан ўша принтерни ишга солганини кўришимиз эҳтимолдан йироқ эмас. — деди кашфиётчилардан бири. — Бу, айниқса, бугунги тезкор даврда қисқа вақт ичида овқат тайёрлаш учун жуда асқотади. Рецепт асосида керакли масаллиқларни янги курилмага солсангиз, кифоя. У бир неча таққаллар ичида тўйимли ва сизнинг таъбингизга (айниқса масаллигингизга) мос таомни “чоп этади”.

Унинг номи ҳам шунга яраша — “Сероб”. Кашфиёт маиший курилмалар ясашга қаратилган “Рақамли гастрономия” лойиҳаси асосида яратилди. Энди унинг ишлаш тартиби ва муаллифларига эътибор берсак: “Сероб”нинг механизми оддий — ўзига юклатилган файл асосидаги буйруқни худди робот каби тўлақонли бажаришга ихтисослаштирилган.

2-расм: Айриллар мазкур принтер одамлардаги табиий пазандаликка бўлган ихлосни сусайтиради, деган фикрни айтишмоқда.

— Бу нотўғри, — дея муносабат билдиришди кашфиётчилар. — Ҳамма нар-

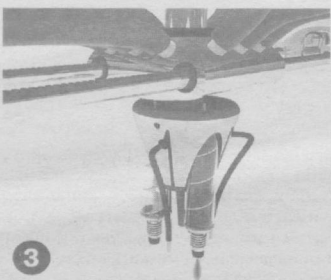

ёхуд рақамли технологиялар соҳасида навбатдаги ихтиролар

са одамнинг ўзига боғлиқ. Бундан ташқари, бизнинг ижод маҳсулимиз овқат тайёрлашни билмайдиганлар учун айна муддаодир. (манба: Marcelo Coelho, Amit Zoran).

Юқоридаги фикрлар рақамли технологиялар соҳасининг таниқли вакиллари — Марсело Козло, Амит Зоран ва Массачусетс технология институту лабораторияси ходимлари Пэтти Маес ва Уильям Митчеллга тегишли. Уларнинг принтери қуюқ таом, газак, ширинлик “чоп эта” олади. Унинг картриж(музлаткич)и гўшт, паста, мамир, соус, майдаланган ёнғоқ, мевали мураббо каби масаллиқларни узоқ муддат сақлаш имкониятига эга. Масалан, музлаткичга беш юз грамм қулупнай ва қаймоқ солиб, бир неча хил ширинлик тайёрласа бўлади.

3-расм: Принтернинг чоп этувчи қисми катта аниқликда ишлайди. Бу электрон буйруқнинг бекамуқуст бажарилишини таъминлайди. Таомнинг юпқа қатламини ёйиш, турли шакллар ҳосил қилиш ва ҳароратни меъёрида ушлаш шулар жумласидандир.

Ҳозирданок принтерга қизиқиб қолган уй бекаларининг сўзларига бир кулоқ тутайлик: “Унда тайёрланган қайноққина товۇқ паштети, мевали музқаймоқ таъми қандай бўлар экан?” (манба: Marcelo Coelho, Amit Zoran).

Курилма механизми таркибида аралаштириш, ажратиш, қиздириш ёки музлатишга жавоб берувчи қисмлар бор. Безак бериш ва ёпиш жараёнида лазер курилмаси қўл келса, совутишда электр термозэлементи ёки совуқ сув солинган трубка ёрдамга келади. Картрижга эса кўрсаткичлар ўрнатилган. Уни Интернетта ушга орқали турли миллатлар ошонасига тегишли рецептларни кўчириб олиш ва шу асосда егулик тайёрлаш ва худди шундай принтерга эга танишингизга бу борадаги маслаҳатларни жунатиш мумкин. Яна бир маълумот: агар масаллиқлар сақланиш муддатидан ўтса, бу ҳақида огоҳлантирув сигналлари берилди.

ларни тасвирга тушириб боради (манба: Marcelo Coelho, Amit Zoran).

“Сероб” алоқа экрани (сенсор) ва компьютер орқали бошқарилади. Ҳозирда принтер имкониятларини ошириш, унга хос ранг-барангликни янада кенгайтириш устида иш олиб борилмоқда.

5-расм: Козло, Зоран, Маес ва Митчелл биргаликда ҳозиргача маиший ҳаётда керак бўладиган бошқа лойиҳалари билан танилганини ҳам шу ўринда айтиб ўтиш керак (манба: MIT).

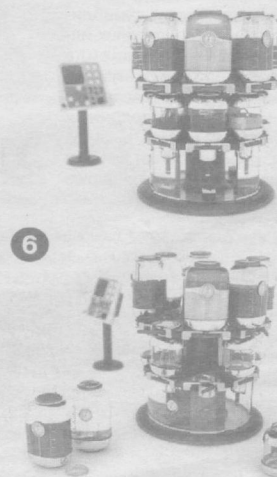
Бошқа бир гуруҳ мутахассисларнинг таъкидлашича, мазкур принтер ўз мазмун-моҳиятига кўра бетакрордир. Ҳозиргача уч ўлчамли чоп этиш усулаларидан фақатгина ноширлик соҳасида кенг фойдаланиб келинаётган эди. Энди ошпазлар, уй бекалари ва бошқалар учун ҳам янги дастёр пайдо бўлиши ҳақиқатга яқин бўлиб турибди.

Тиниб-тинчимаган Марсело ва Амит эса яқин келажақда “Виртуозмиксер”ни яратишни режалаштирмоқда. Лойиҳадаги тасвирларда аралаштиргич саккиз контейнер(идиш)дан иборат бўлиши ўз ифодасини топган. Улар карусель шаклида ҳаракатланиб, турли хил қандолат масаллиқларини идишга қуйиб аралаштиради, пировардида, ажойиб қандолат маҳсулотлари тайёрланади.

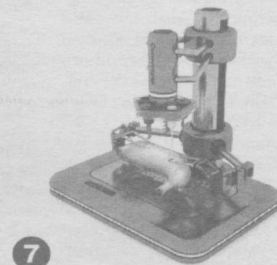
Масаллиқлар ана шу саккизта курилма(майдалагич ва турли миксерлардан ўтиб, кейин пастки ҳаракатланувчан ариқчага тушади. У ерда аралаштиришнинг 64 хил комбинацияси амалга оширилади. Бу худди қаймоқли, мевали ёки шоколадли музқаймоқ тайёрлаш жараёнига ўхшаб кетади. Буларнинг барчаси компьютер ёрдамида амалга оширилади.

6-расм: Идишлардаги масаллиқларнинг ҳажми, қоритирма нисбати ҳақида ҳам автоматик равишда вақти-вақти билан маълумот бериб турилиши кўзда тутилган (манба: Marcelo Coelho, Amit Zoran).

лаш, маълум шаклга келтириш, безак беришдан иборат. У беш босқичда ишлайди. “Қўллари” энг яқин ёрдамчиси. Унга жойлаштирилган техник “бармоқлар” (манипуляторлар) парма, зирворларни жойлаштириш учун махсус шприц, пичоқ вазифасини бажаради. Махсус электр иситкичи ҳам бор. Ўйиборлиси, у бу ишларни кўз очиб-юнгунча бажаради.

7-расм: Муаллиф Амит Зораннинг айтишича, ушбу курилманинг дастлабки намунаси тажрибадан муваффақиятли ўтган.

Ҳозиргача яратилган роботлар орасида шўрва, газак тайёрлай оладиганлари, нон ёпадиганлари бор. Биз юқорида тилга олган учта аппарат эса улардан фарқ қилади. Ихчам, камхарж ва нисбатан хавфсиз. Бир сўз билан айтганда, мазкур изланишлар эндигина дастлабки мевасини берди. Амалга ошираётган ишларидан мамнун олимларнинг бу борадаги тадқиқотларини янада кенгайтириш мақсади борлигидан ажабланмасамиз ҳам бўлади.

Н.ҚОСИМОВ тайёрлади.

«АГРОБАНК»

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ
ўз акциядорлари, мижозлари,
барча ҳамюртларимизни

Янги – 2011 йил

билан сидқидилдан
табриклайди!
Янги йилда барчангизга
сиҳат-саломатлик,
тинчлик ва улкан
муваффақиятлар
тилайди!

Сизларга қўйидаги

банк хизмат турларини таклиф этамиз:

- ❄ **Visa Card** – дунё бўйлаб молиявий эркинлик!
- ❄ **Пул ўтказмалари** – тез, оддий ва ишончли!
- ❄ **Юридик шахслар учун юқори фоизли депозит сертификатлар!**
- ❄ **Депозит катакчалар** – қимматли бойликларингизнинг кафолатли сақланиши!
- ❄ **Пластик карточка** – замонавий ва ишончли тўлов воситаси!
- ❄ **Пул омонатлари** – даромадингизни кўпайтиришнинг ишончли усули!

Ma'rifat

ТА'СИС ЕТУВЧИЛАР:

O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Oliy va o'rtta maxsus ta'lim vazirligi, O'zbekiston Ta'lim va fan xodimlari kasaba uyushmasi Markaziy Kengashi.

Bosh muharrir:
Abdusamat RAHIMOV

Tahrir hay'ati: Jumanazar BEK-NAZAROV, Baxtiyor DONIYOROV, Bahodir JOVLIYEV (bosh muharrirning birinchi o'rinbosari), Akmal ISLOMOV (mas'ul kotib), Mahmuda MURZAYEVA, Husan NISHONOV (bosh muharrir o'rinbosari), Ulug'bek TOSHKENBOYEV, Nurlan USMONOV (bosh muharrir o'rinbosari, "Учитель Узбекистана"), Aleksey CHUKARIN (mas'ul kotib, "Учитель Узбекистана"), Sa'dulla HAKIMOV.

Gazeta
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida № 0067 raqam bilan ro'yxatga olingan.

INDEKS: 149, 150. G-122.
Tiraji 49688.

Hajmi 4 bosma taboq.
Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3.

Navbatchi muharrir:
G'olib BAHROMOV.
Navbatchi:
Sherali NAMOZOV.

«Ma'rifat»dan materiallarni ko'chirib bosish tahririyat ruxsati bilan amalga oshirilishi shart. Tahririyatga yuborilgan materiallar muallifga qaytarilmaydi.

belgisi ostida reklama materiallari beriladi.

MANZILIMIZ: 100083, Toshkent,
Matbuotchilar ko'chasi, 32.

E-mail: info@marifat.uz
Web-site: www.marifat.uz

TELEFONLAR: mas'ul kotib – 233-99-15, umumiy o'rtta va maktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi – 236-53-16, fan, oliy va o'rtta maxsus, kasb-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi – 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti yangiliklari bo'limi – 236-54-69, ma'naviyat va maktabdan tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi – 236-54-23, siyosat, xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi – 236-55-58, reklama va marketing bo'limi – 233-42-92(faks), 236-54-17.

Bahosi sotuvda
erkin narxda

Dizaynerlar:
Liliya BINASHEVA,
Malohat TOSHOVA.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksionerlik kompaniyasi boshmaxonasi.

Korxonaning manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy

Boshiga topshirish vaqti – 21.00
Topshirildi – 19.15
Yil yakuni – 18.00